

Juridische toets bij Wmo-maatwerkvoorzieningen Amsterdam

Inleiding

Een Amsterdammer die – vanwege zijn of haar beperking/handicap – noodgedwongen is aangewezen op een Wmo-maatwerkvoorziening, zal een aanvraag bij de gemeente moeten indienen. De gemeente bepaalt vervolgens of de Amsterdammer een maatwerkvoorziening nodig heeft en zo ja, hoe deze eruit komt te zien. De gemeente Amsterdam heeft nieuw beleid ontwikkeld, waarbij de indicatieprocedure drastisch is veranderd. Het is de vraag in hoeverre het nieuwe Wmo-beleid in overeenstemming is met landelijke wetgeving.

Binnen de Wmo bestaat de mogelijkheid een Wmo-maatwerkvoorziening met een Persoonsgebonden budget (Pgb) of in 'Zorg in Natura' (ZIN) te verzilveren. De gemeente Amsterdam heeft ervoor gekozen om voor beide financieringsvormen een eigen indicatieprocedure te hanteren.

1. Zorg in Natura

Amsterdammers die ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld bij Hulp bij het huishouden (Hbh), worden direct doorgeleid naar gecontracteerde zorgaanbieders. De zorgaanbieder gaat met hem of haar in gesprek en hieruit volgt een ondersteuningsplan. In het ondersteuningsplan staan de activiteiten beschreven en – met een kruisje – aangegeven, wie de betreffende activiteit uitvoert: de zorgaanbieder of de cliënt zelf. Een tijdseenheid is niet in het ondersteuningsplan opgenomen.

Voordat de zorg daadwerkelijk kan worden ingezet, zal de Amsterdammer het ondersteuningsplan moeten ondertekenen. Het ondersteuningsplan wordt door de gemeente Amsterdam gezien als een formeel besluit, waartegen bezwaar/beroep openstaat. Cliëntenbelang Amsterdam ziet in deze procedure verschillende juridische complicaties, waaronder:

- de positie van de zorgaanbieder in het indicatieproces;
- de status van het ondersteuningsplan;
- en de wijze, waarop de omvang van de maatwerkvoorziening wordt vastgesteld.

1.1 Positie zorgaanbieder

De zorgaanbieder heeft een centrale rol in het toekennen van een maatwerkvoorziening. Neem als voorbeeld de maatwerkvoorziening Hbh. Een Amsterdammer met een zorgvraag voor Hbh moet zich melden bij één van de gecontracteerde zorgaanbieders. Zoals hiervoor omschreven, stelt de zorgaanbieder samen met de cliënt een ondersteuningsplan op, dat geldt als beschikking in de zin van de Awb. Dat is juridisch onjuist, simpelweg omdat de indicerende zorgaanbieders feitelijk niet zijn gemandateerd en volgens de Wmo 2015 ook niet gemandateerd mogen worden.

1.1a Mandatering

Een beschikking kan alleen door een bestuursorgaan worden afgegeven, tenzij het college een 'derde' hiertoe mandateert. Om na te gaan of de betreffende zorgaanbieders door het college is gemandateerd, moet worden nagegaan of de procedure in overeenstemming is met de Awb.

Het begrip 'mandaat' is volgens artikel 10:1 Awb de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan een besluit te nemen. Vervolgens staat in artikel 10:5 Awb dat een algemeen mandaat (waarvan in casu sprake is) schriftelijk wordt verleend en volgens de regels van artikel 3:42 Awb bekend gemaakt.

Verder wordt in een mandaatbesluit de grenzen van het mandaat vastgelegd. Als een gemandateerde binnen de grenzen van zijn bevoegdheid een besluit neemt, geldt dat als een besluit van de mandaatgever (artikel 10:2 Awb). In een krachtens mandaat genomen besluit moet zijn opgenomen namens welk bestuursorgaan het besluit is genomen. (artikel 10:10 Awb).

1.1b Zijn de gecontracteerde zorgaanbieders gemandateerd?

Het antwoord daarop is 'Nee'. Er is geen mandaatbesluit dat volgens de wettelijke regels bekend is gemaakt. In de zaak die voor Cliëntenbelang Amsterdam als proefproces wordt gezien, erkent het college dat de betreffende zorgaanbieder niet is gemandateerd. Dit zou middels de beschikking op bezwaar zijn hersteld. Dat is juridisch gezien niet mogelijk, omdat bekendmaking van een mandaatbesluit niet in een beschikking op bezwaar gebeurt. Een beschikking op bezwaar is immers alleen bestemd voor degene die bezwaar heeft gemaakt, terwijl de wet voorschrijft dat een mandaatbesluit voor iedereen beschikbaar moet zijn. Het is niet voor niets dat de Awb voorschrijft dat publicatie van een mandaatbesluit in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad geschiedt.

1.1c Kan een zorgaanbieder binnen de Wmo 2015 gemandateerd worden?

De gemeente stelt dat zij een zorgaanbieder kan mandateren om een Wmo-indicatiebesluit af te geven. Zij verwijst hierbij naar artikel 2.6.3 van de Wmo 2015, waarin staat dat het college bevoegd om de rechten en plichten van Amsterdammers vast te stellen. Deze stelling is om meerdere redenen onjuist.

Mandatering is volgens de parlementaire geschiedenis¹ behorend bij artikel 2.6.3 van de Wmo 2015 alleen mogelijk voor *“professionals die zijn betrokken bij de uitvoering van de Wmo, zoals de huisarts of de wijkverpleegkundige, indien dit in de aanpak van de gemeente op het gebied van de Wmo past. Zij hebben vaak veel kennis over de cliënt en kunnen vanuit hun deskundigheid goed inschatten welke zorg en/of ondersteuning nodig is voor de cliënt. Het college kan, indien zij dit wenselijk acht, ook deze professionals mandateren om beslissingen over rechten en plichten te nemen wanneer die volgens het college bijdraagt aan een betere en efficiëntere vaststelling van rechten en plichten van de cliënt.”*

Ten eerste stellen wij vast dat het volgens de parlementaire geschiedenis voornamelijk gaat over BIG-geregistreerde zorg/hulpverleners die – vanuit hun specifieke deskundigheid – goed kunnen inschatten welke zorg nodig is. Bij de maatwerkvoorziening Hbh wordt (de omvang van) de maatwerkvoorziening niet door een professional, maar door een ‘zorgondersteuner’ van een zorgaanbieder vastgesteld.

Verder blijkt uit de parlementaire geschiedenis dat – mocht er sprake zijn van mandatering van professionals – de mandatering moet zijn verweven met het beleid van de gemeente en een betere en efficiëntere bijdrage leveren bij het vaststellen van de rechten en plichten van de Amsterdammers.

Het simpele feit dat mandatering formeel niet is geregeld en er grote onduidelijkheid bestaat over de status van het ondersteuningsplan/indicatiebesluit en de omvang van de betreffende Wmo-maatwerkvoorziening, blijkt dat de rechten en plichten met het nieuwe beleid een stuk minder efficiënt en slechter wordt vastgesteld dan voorheen het geval was.

Hierbij moet verder worden opgemerkt dat uit artikel 2.6.4 van de Wmo 2015 blijkt dat de wetgever de door het college gehanteerde vorm van mandatering juist heeft willen voorkomen. Hierbij verwijzen wij naar de parlementaire geschiedenis, waarin staat dat het college de taken die het op grond van de Wmo 2015 heeft, enkel kan laten uitvoeren door ambtenaren.

“Het wordt (...) onwenselijk geacht dat deze taken, die zozeer zijn verweven met de specifieke overheidsverantwoordelijkheid op grond van deze wet, door derden doet uitvoeren die niet tot de overheid behoren. Dit artikel sluit daarom het verlenen van mandaat aan anderen dan bestuursorganen uit wat betreft het vaststellen van de rechten en plichten van de belanghebbende.”²

Nu de Wmo 2015 mandatering voor wat betreft het vaststellen van rechten en plichten van burgers verbiedt, treedt automatisch artikel 10:3, eerste lid van de Awb in werking: Een bestuursorgaan kan mandaat verlenen, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald of de aard van de bevoegdheid zich tegen de mandaatverlening verzet.

Het mag duidelijk zijn dat hiervan sprake is.

¹ TK 2013/2014 33 841, nr.63 amendement

² TK 2013/2014 33 841, nr.63 amendement

voor eigen regie in zorg en samenleving

1.1.d Uitspraak rechtbank Amsterdam

De rechtbank Amsterdam heeft het college al eerder op de vingers getikt. In de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 6 april 2016³, stelt de rechtbank onder rechtsoverweging 5.2 t/m 5.4:

“De rechtbank constateert dat verweerder de wijze waarop dit resultaat kan worden bereikt heeft overgelaten aan zorgverlener T-zorg. Deze zorgverlener heeft immers de afsprakenlijst opgesteld. De afsprakenlijst geeft concreet inzicht op welke wijze dit resultaat wordt bereikt.

(...)

De rechtbank acht deze gang van zaken in strijd met de Wmo. Dit komt omdat het tot de kerntaak van het bestuursorgaan behoort om de rechten (en plichten) van de cliënt vast te stellen. Wat er voor nodig is om het resultaat ‘een schoon en leefbaar huis’ te bereiken is afhankelijk van de feiten en omstandigheden van het individuele geval. Zo kan de mate waarin hulp bij het huishouden nodig is per geval verschillen. (...) Het is aan het bestuursorgaan om vast te stellen wat het recht inhoudt.”

(...)

De rechtbank overweegt dat het bepaalde in artikel 2.6.3 van de Wmo geen aanleiding geeft om anders te oordelen. Niet is gebleken dat verweerder toepassing heeft willen geven aan deze bepaling. Daar komt bij dat blijkens de wetsgeschiedenis de wetgever kennelijk een andere situatie dan de onderhavige op het oog gehad. Blijkend de toelichting bij dit artikel gaat het om professionals, zoals de huisarts of de wijkverpleegkundige, die veel kennis over de cliënt hebben.”

Het college is tegen deze uitspraak niet in hoger beroep gegaan.

Samenvattend stellen wij vast, dat een zorgaanbieder de rechten en plichten van de Amsterdammers niet mag vaststellen. Van mandatering is derhalve geen sprake.

1.2 Ondersteuningsplan/indicatiebesluit

De gemeente stelt dat het ondersteuningsplan moet worden gezien als een formeel besluit. Het ondersteuningsplan is op schrift gesteld en gericht op een rechtsgevolg. Het geeft recht op de maatwerkvoorziening Hulp bij het huishouden, aldus het college. Ook deze stelling is onjuist.

Ten eerste verwijzen wij naar het hierboven gestelde feit dat het niet aan de zorgaanbieder, maar aan de gemeente is om een indicatiebesluit af te geven. Vervolgens kan worden vastgesteld dat het ondersteuningsplan een plan is. Het is een plan om een Amsterdammer te compenseren voor hun beperkingen op het gebied van het schoonhouden van hun woning. Een plan, dat is opgesteld door een zorgaanbieder en de cliënt en niet door een overheidsorgaan. Een ondersteuningsplan is dientengevolge géén ondersteuningsbesluit.

Hierbij komt dat een Amsterdammer – voordat hij de zorg kan ontvangen – het ondersteuningsplan moet ondertekenen. Het is absoluut ondenkbaar dat een burger een door de (lokale) overheid afgegeven beschikking, mede moet ondertekenen voordat een rechtsgevolg in werking treedt.

1.2a ondersteuningsplan in relatie met de Wmo 2015

Het college dient, volgens de systematiek van de Wmo 2015, eerst onderzoek te doen naar de beperkingen van een Amsterdammer, waarbij het college rekening dient te houden met de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt (artikel 2.3.2, vierde lid Wmo 2015).

Vervolgens wordt er gekeken hoe de beperkingen kunnen worden opgelost, bijvoorbeeld door mantelzorg of een voorliggende voorziening. De bevindingen van het onderzoek worden schriftelijk vastgelegd, waarna een formele aanvraag kan worden gedaan (artikel 2.3.2, achtste lid Wmo 2015). Tot slot beslist het college op een aanvraag (artikel 2.3.4 Wmo 2015). De hoogste bestuursrechter heeft onlangs benadrukt dat een college deze werkwijze moet hanteren.⁴

³ ECLI:NL:RBAMS:2016:1920

⁴ ECLI:NL:CRvB:2018:819

Als wij kijken naar de inhoud van het ondersteuningsplan, dan stelt Cliëntenbelang Amsterdam vast dat hierin de resultaten van het gesprek tussen de zorgaanbieder en zorgvrager zijn vastgelegd. In het ondersteuningsplan is een korte medische omschrijving opgenomen, met daarna de conclusie dat degene (al-dan-niet) behoefte heeft aan een 'schoon en leefbaar huis' middels Hulp bij het huishouden. Tot slot staat de voorkeur van de zorgvrager voor wat betreft de financiering en zorgaanbieder vermeld. De omvang van de maatwerkvoorziening wordt niet genoemd.

Kortom: Cliëntenbelang Amsterdam stelt vast dat het ondersteuningsplan gezien moet worden als een schriftelijke weergave van de resultaten van het keukentafelgesprek, zoals in artikel 2.3.2, achtste lid van de Wmo 2015 is vastgelegd. Vervolgens zal het college een besluit ex artikel 1:3 eerste lid Awb moeten nemen. Door geen formeel besluit te nemen, handelt het college in strijd met de wettelijke bepalingen van de Awb.

1.3 Omvang maatwerkvoorziening

In het ondersteuningsplan wordt met geen woord gerept over de omvang van de maatwerkvoorziening. Navraag bij de zorgaanbieders leert ons dat de zorgaanbieders alleen de activiteiten en resultaten beschrijven en geen enkele uitspraak willen doen over de omvang van de maatwerkvoorziening Hbh. Het aantal uur (Hbh) per week kan, aldus de zorgaanbieders, fluctueren. Dit is in strijd met vaststaande jurisprudentie.

1.3a Financiering per cliënt

Volgens de uitvoeringsbesluiten Wmo-maatwerkvoorzieningen van de gemeente Amsterdam factureren aanbieders het aantal cliënten dat per periode ambulante ondersteuning (AO), dagbesteding (DB) of Hulp bij het huishouden (Hbh) ontvangt, met een overeengekomen (gemiddeld) tarief per cliënt per periode. Dat is volgens het college in lijn met de afspraak over resultaatgerichte sturing en het verminderen van de regeldruk.

Het tarief AO en DB wordt per aanbieder vastgesteld en zal variëren per aanbieder. Voor Hbh geldt een vast tarief, dat voor elke aanbieder hetzelfde is. Voor 2017 is dat € 217,80 (2,15 uur per week) per cliënt per periode.

Bij Cliëntenbelang Amsterdam zijn veel klachten binnengekomen over het vaststellen van de omvang Hbh-ZIN. Vooral bij herindicaties zien wij dat Amsterdammers qua omvang van de Hbh, er fors op achteruit kunnen gaan. Er zijn Amsterdammers die van 6-7 uur teruggaan naar 2,5-3 uur Hbh per week, terwijl de gezondheid en/of de woonsituatie niet is veranderd.

Cliëntenbelang Amsterdam wijdt dit aan de perverse prikkel die in het nieuwe beleid is opgenomen. Zorgaanbieders factureren niet in uren, maar in aantal cliënten. Het is in het belang van de zorgaanbieder om op, of onder, de vaste prijs per cliënt te blijven. Voor Hbh is dat 2,15 uur per week. Amsterdammers die meer zorg nodig hebben dan de gemeente vanuit deze systematiek vergoedt, kunnen hiermee het spreekwoordelijke kind van de rekening worden.

1.3b Toetsingskader

Een objectief en transparant toetsingskader is noodzakelijk om de hiervoor beschreven perverse prikkel te neutraliseren. Aan de hand van een toetsingskader kunnen Amsterdammers nagaan of de omvang van de Wmo-maatwerkvoorziening op objectieve criteria is gebaseerd. Voor Amsterdammers die de zorg in natura ontvangen, ontbreekt een dergelijk toetsingskader.

De rechter heeft verschillende malen het belang van een objectief toetsingskader voor het vaststellen van (de omvang van) maatwerkvoorzieningen benadrukt. Zo heeft de hoogste bestuursrechter, de Centrale Raad van Beroep⁵, het volgende gesteld:

"Aan de nieuwe normtijden is geen gericht onderzoek, door de gemeente of door andere gemeenten, al dan niet in verband van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten vooraf gegaan ter zake van de tijd die naar objectieve maatstaven gemeten nodig is voor het verlenen van huishoudelijke hulp. Daardoor bestaat geen

⁵ ECLI:NL:CRVB:2016:430

voor eigen regie in zorg en samenleving

inzicht in de vraag welke concrete activiteiten verrichten verricht moeten worden, hoeveelheid tijd daarvoor nodig is en met welke frequentie deze activiteiten verricht moeten worden om te kunnen spreken van een schone en leefbare woning en het kunnen beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding (...).

Uiteraard geldt dit niet alleen voor de Wmo-maatwerkvoorziening Hbh, maar ook voor andere Wmo-maatwerkvoorzieningen (DB, AO), waarbij het noodzakelijk is om de omvang te bepalen.

Samenvattend stelt Cliëntenbelang Amsterdam vast dat de gecontracteerde zorgaanbieder een centrale positie heeft in de indicatieprocedure voor een Wmo-maatwerkvoorziening in natura. De zorgaanbieder gaat met de Amsterdammer het keukentafelgesprek aan. Anders dan het college stelt, kan de zorgaanbieder niet worden gemandateerd en zodoende ook géén formeel Awb-besluit nemen. Het ondersteuningsplan kan hooguit als een weergave van het keukentafelgesprek worden gezien. Het college is gehouden om vervolgens een formeel indicatiebesluit te nemen, waarin tevens de omvang van de Wmo-maatwerkvoorziening is opgenomen. Amsterdammers kunnen aan de hand van een objectief en transparant toetsingscriterium nagaan of de omvang juist is vastgesteld.

2. Persoonsgebonden budget

Amsterdammers die hun maatwerkvoorziening middels een Pgb willen verzilveren, krijgen – anders dan bij Zorg in Natura – wél een formele beschikking. Het probleem hierbij is dat de gemeente weigert inzichtelijk te maken, hoe het Pgb is opgebouwd. Ook het adviesrapport van het Indicatieadviesbureau Amsterdam (IAB) geeft geen duidelijkheid.

2.1 Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

De algemene beginselen van behoorlijk bestuur (abb's) behelzen in Nederland een aantal beginselen, die ontstaan zijn uit jurisprudentie om de gedragsregels van de overheid ten opzichte van de burger te regelen. Voor 1994, toen de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking trad, waren de meeste beginselen niet vastgelegd in de wet. Door middel van jurisprudentie is de verhouding tussen de overheid en de burger verduidelijkt. Vanaf 1994 is een aantal beginselen gecodificeerd.

Uit de ons bekende dossiers blijkt dat zowel het vertrouwensbeginsel als het motiveringsbeginsel tijdens de indicatiestelling stelselmatig wordt geschonden.

2.1a Zorgvuldigheidsbeginsel

Het is de vraag in hoeverre het onderzoek van het IAB voldoet aan het zorgvuldigheidsvereiste, zoals vastgelegd in artikel 3:2 van de Awb. Volgens dit artikel dient de gemeente zorgvuldig onderzoek te doen naar de feiten, omstandigheden en (persoonlijke) belangen van de burger. Dit zorgvuldigheidsvereiste is in artikel 2.3.2. van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 verder aangescherpt.

In alle ons bekende dossiers wordt enkel door observatie een indicatieadvies door een indicatieadviseur van het IAB opgesteld. Het oude dossier is niet aanwezig, omdat deze in het bezit is van het vorige indicatiebureau, de MO-zaak. Om privacy redenen kunnen deze niet overgedragen worden.

Wij vragen ons af in hoeverre een indicatieadviseur voldoende medisch is geschoold om – louter op basis van observaties – een indicatieadvies af te geven. Deze vraag is relevant, omdat bij vorige indicaties – waarbij wel medische gegevens zijn opgevraagd en door een arts beoordeeld(!) – de omvang van de maatwerkvoorziening Hbh tot wel drie uur per week hoger was, terwijl de zorgvraag en de woonsituatie van de betreffende Amsterdammer niet is veranderd of verbeterd. Sterker nog, in meerdere dossiers was de gezondheid van de cliënt juist verslechterd.

2.1b Motiveringsbeginsel

Naast het zorgvuldigheidsvereiste, voldoen de besluiten die wij hebben gezien ook niet aan het motiveringbeginsel. Door nergens aan te geven op welke omvang van zorg het Pgb is gebaseerd, wordt niet voldaan aan het motiveringsbeginsel. Dat klemt temeer nu bij veel Amsterdammers het Pgb juist wordt verlaagd, terwijl de zorgvraag gelijk is gebleven of juist is toegenomen. Door het ontbreken van een

voor eigen regie in zorg en samenleving

deugdelijke motivatie, zijn de afgegeven beschikkingen in strijd met het motiveringsbeginsel, zoals vastgelegd in artikel 3:46 en 3:47 van de Awb.

Samenvattend stellen wij vast dat – door de gehanteerde indicatieprocedure – de afgegeven beschikkingen Hbh-Pgb in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zijn genomen.

2.2 Bepalen omvang Pgb

In de ons bekende dossiers kan niet worden opgemaakt op basis van welk toetsingskader de omvang van het Pgb is vastgesteld. In zowel de beschikking als het indicatieadvies van het IAB, ontbreekt elke tijdseenheid. Weliswaar staat in het adviesrapport een opsomming van de activiteiten Hbh die door de zorgaanbieder uitgevoerd moeten worden. Het is echter onduidelijk welke tijdseenheid daarbij hoort en hoe zich dat verhoudt met de persoonlijke situatie van de cliënt.

2.2a Puntensysteem

In zowel de Verordening als de Nadere Regels en de financiële bijlage, wordt de omvang van het Pgb in Hbh bepaald aan de hand van een 'puntensysteem'. Net als in de beschikking en het indicatieadvies van het IAB, ontbreekt ook hier elke verwijzing naar een (norm)tijd.

In de uitleg bij de Verordening valt het volgende te lezen: *"Het persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden wordt berekend via een puntensysteem. Het aantal vastgestelde punten maal het per punt geldende tarief bepaalt het budget. Aan de hand van de maatstaf voor hulp bij het huishouden worden aan de activiteiten en de frequentie ervan punten toegekend. Op basis van het aantal punten per jaar wordt de hoogte van het budget per week bepaald. Bij het bepalen van het tarief per punt is uitgegaan van het Pgb-tarief van €17,40 per uur. Het Pgb-uurtarief en het tarief per punt zijn hierdoor automatisch aan elkaar gekoppeld."*

Uit de ons bekende dossiers kunnen wij opmaken dat 1 punt (eenheid) overeenkomt met 15 minuten. Het is echter volstrekt onduidelijk hoe deze 'eenheid' is opgebouwd, welke activiteiten daar precies onder vallen en welke (norm)tijden daarvoor zijn gehanteerd.

2.2b Normtijden

Het is een publiek geheim dat de gemeente onderzoek heeft laten doen naar de tijden van de activiteiten die vallen onder de maatwerkvoorziening Hbh. Een publiek geheim, omdat de gemeente nergens op de website of in de gemeentelijke regelgeving verwijst naar (de uitkomsten van) het onderzoeksrapport. Het rapport is ook niet terug te vinden op de website van de gemeente, waardoor het voor de burger onduidelijk is op basis van welke criteria de (nieuwe) normtijden zijn gebaseerd en of deze normtijden ook in zijn of haar persoonlijke situatie van toepassing is.

In dit kader verwijzen wij naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep over het gebruik en het vaststellen van 'normtijden'⁶ :

"De Raad stelt vast dat de nieuwe normtijden afwijken van de oude tijden die waren ontleend aan het Protocol van CIZ. De Raad heeft over de inhoud van dit protocol geoordeeld dat dit op een deskundige analyse van de zorgbehoefte van leefeenheden berust (CRvB 18 december 2007, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1097).

(...)

In beroep noch in hoger beroep zijn gegevens overgelegd waarmee kan worden beoordeeld of de verlaagde tijden in het algemeen toereikend zijn voor een als compensatie te kwalificeren resultaat van de huishoudelijke verzorging. De enkele verwijzing naar overleg met zorgaanbieders, het beleid van andere gemeenten en protocollen van de schoonmaakbranche is onvoldoende objectieve onderbouwing voor de deugdelijkheid van de nieuwe criteria. Dit klemt te meer nu niet duidelijk is wat de concrete inhoud van dat overleg is geweest en op welke objectieve gronden daaruit kan worden afgeleid dat de onder het Protocol

⁶ ECLI:NL:CRVB:2015:4262

gehanteerde maatstaven te ruim bemeten zijn geweest. Het vorenstaande betekent dat het college niet inzichtelijk heeft gemaakt dat de verlaagde normtijden op objectieve criteria berusten.

Het college mag normtijden gebruiken, mits deze op objectieve criteria zijn gebaseerd. Door het niet publiceren van het onderzoeksrapport en de bijbehorende nieuwe normtijden, kunnen Amsterdammers niet nagaan of deze (nieuwe) normtijden voldoen aan de eisen die de hoogste bestuursrechter heeft vastgesteld.

Onderzoek 'Maatstaf hulp bij het huishouden'

Inmiddels beschikt Cliëntenbelang Amsterdam over het rapport 'Maatstaf hulp bij het huishouden'. Na bestudering van het onderzoek komen wij tot de voorlopige conclusie dat het onderzoek niet is gebaseerd op de vereiste objectieve criteria. Door het ontbreken hiervan, zijn normtijden vastgesteld die – zacht gezegd - discutabel zijn.

Een voorbeeld:

De vaatwasser wordt volgens het HHM-rapport maar 1x per week in- en uitgeruimd. Dat is in de praktijk echt te weinig.

Laten wij uitgaan van een eenpersoons huishouden. Als je een week de vaat 'opspaart' dan zijn er na 1 week 21 vieze bordjes, 21 messen, 21 vorken, 7 bakjes, 7 lepels, 14 pannen, 28 glazen, 7 spatels, 14 tot 21 opscheplepels et cetera. Dan moet je overigens geen bezoek ontvangen, want dan heb je nog meer vieze vaat.

Nog los van de vraag wat dit voor de hygiëne – en dus voor een schoon en leefbaar huis – betekent, moet je behoorlijk veel kastruimte en een gigantische vaatwasser hebben. Praktisch gezien is dit echt onmogelijk. Zeker als je daaraan de tijdsnorm koppelt. De aangekoekte vaat van één week dient binnen 8 minuten en 48 seconden te zijn afgewassen, afgedroogd en opgeruimd. Dit voorbeeld gaan nog uit van een éénpersoonshuishouden. Deze norm geldt echter ook voor gezinnen met kinderen.

Wij komen op een ander moment nog terug op de resultaten van dit onderzoek.

2.2c Overige maatwerkvoorzieningen

Het hiervoor genoemde puntensysteem en (het onderzoek naar) normtijden, geldt alleen voor de maatwerkvoorziening Hbh in Pgb. Voor de overige maatwerkvoorzieningen, waaronder begeleiding en dagbesteding, is bij ons weten tot op heden geen onderzoek gedaan. Het is zodoende volstrekt onduidelijk op basis van welk toetsingssysteem de omvang van deze maatwerkvoorzieningen wordt bepaald. Het is tot slot ook niet duidelijk in hoeverre zorgaanbieders deze maatstaf moeten hanteren om de omvang van de Hbh vast te stellen als cliënten de zorg in natura willen verzilveren.

Samenvattend stelt Cliëntenbelang Amsterdam vast dat de Amsterdammer die zijn maatwerkvoorziening Hbh met een Pgb wil inkopen, een beschikking krijgt die niet voldoet aan het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel. Hierbij komt dat het onduidelijk is op basis van welke normtijden de omvang van het Pgb wordt vastgesteld en of deze normtijden op objectieve criteria zijn gebaseerd. Dit klemt temeer nu de meeste Amsterdammers (flink) worden gekort op het Pgb. Tot slot ontbreekt voor de overige maatwerkvoorzieningen (AO,DB) een transparant toetsingskader, waardoor Amsterdammers niet kunnen nagaan of de gestelde indicatie is gebaseerd op objectieve criteria. Het spreekt voor zich dat hiermee de (rechts)zekerheid in het geding is.

